

2014-05-14

Er referens: 329-261-2014

Vår referens: Håkan Tenelius

Finansroteln,
samt KF/KS kansli
Stadshuset
105 35 Stockholm

Remissvar avseende motion (2014:4) om fullt informerade medborgare i kundvalssystemen.

Vårdföretagarna har fått möjlighet att yttra sig över motion (2014:4) om fullt informerade medborgare i kundvalsystemen.

Vi delar motionärernas uppfattning att de brukare som ska välja till exempel hemtjänst måste ha bra information om alternativen för att kunna göra ett bra val. Vi anser också att det återstår mycket att göra för att vi ska kunna säga att denna information finns till hands. Men vi vill samtidigt understryka att valfrihetssystemen är här för att stanna. De ger den enskilde makt och ger möjlighet till en sund kvalitetskonkurrens som främjar välfärden.

Vi menar därför att det allra viktigaste är att den kvalitet och de profiler som olika utförare erbjuder redovisas. Vi tror att en brukare i första hand vill ha en så god och pålitlig service och omsorg som möjligt, och att den som utför tjänsterna till exempel ska tala det egna språket, ha kännedom om den egna kulturen eller har kompetens om målgruppen och känner till sitt uppdrag. Därför är mätbara mål, kvalitetsuppföljningar, kvalitetsredovisningar och bra information om utförarnas särskilda kompetenser A och O för att den enskilde ska kunna dra full nytta av ett valfrihetssystem.

Motionärerna har rätt i att det finns en överenskommelse mellan arbetsgivare och fackförbund om att ta fram en Etisk plattform för öppenhet inom vård och omsorg. Tanken är att de utförare som ansluter sig till plattformen ska redovisa kvalitet, ekonomi, ägandeförhållanden och anställningsvillkor på ett öppet och tillgängligt sätt (i överenskommelsen finns dock inget krav på att utföraren ska ha kollektivavtal). SKL är en av parterna, och vi utgår därför ifrån att även Stockholms stad åtar sig att redovisa enligt plattformen när den tas i bruk.

Motionärerna efterlyser information om meddelarskydd. Vårdföretagarna anser att den anställde måste ha alla möjligheter att påverka och rapportera risk för eller missförhållanden inom vård och omsorg som kan drabba patienten eller omsorgstagaren. Vi vill därför ha en tydligare lagreglering av den praxis som i dag gäller och att denna blir tydligt för de anställda. Det viktigaste är dock att företaget har rutiner som gör att det kontinuerligt görs riskbedömningar och att avvikelser direkt rapporteras inom företaget så att de snabbt kan åtgärdas. Detta gäller även synpunkter och klagomål från den som tar emot insatserna. Det finns inga belägg för att just meddelarskyddet driver kvalitet. Däremot finns det många belägg för att verksamhet där avvikelshanteringen inte sköts som den ska av medarbetare och chefer riskerar att få problem med kvaliteten och trygghet och välbefinnande för individen.

Motionärerna argumenterar för att alla utförare ska ha som främsta motiv att bedriva en högkvalitativ verksamhet och att allt överskott ska återinvesteras i verksamheten. Det första kravet står vi mycket frågande inför. Det är för våra medlemmar fullkomligt självklart att bästa möjliga vård och omsorg är motivet för verksamheten. Det finns ingen seriös aktör som startar ett vårdföretag med avsikten att dra ner på kvaliteten för att därmed tjäna pengar (hur nu den ekvationen skulle gå ihop).

Vi vill allvarligt varna för kravet på återinvestering av all vinst. Det skulle i praktiken sabotera den valfrihet som motionärerna säger sig vilja utveckla, eftersom det skulle bli omöjligt för små företag att starta och växa. Det måste vara möjligt för den undersköterska som startar ett omsorgsföretag att avstå från lön under uppbyggnaden för att sedan kunna få kompensation genom vinstutdelning när företaget blir lönsamt, ofta efter ett antal år. Det måste också vara möjligt för henne att locka till sig andra investerare så att företaget kan utvecklas och växa. Det går inte om det inte finns möjlighet till vinstutdelning. Det är inte alla undersköterskor som har en förmögenhet att ta till, eller en villa som kan belånas.

Vård- och omsorgsbranschen i Sverige består av 11000 företag. Nio av tio har färre än 25 anställda. Stockholms fullmäktigeledamöter är varmt välkomna att besöka något av Vårdföretagarnas medlemsföretag och göra sig en egen bild av vad som driver dem, vilken kvalitet de levererar och vilka ekonomiska villkor de lever under.

Håkan Tenelius
Näringspolitisk chef, Vårdföretagarna